

Hız. Peygamber'den (S.A.S.) Sonra Allah'ın Özel Olarak Seçtiđi veya Görevlendirdiđi Kişi ya da Grup Var Mıdır?

22 Şubat 2026

Seçilmiş ya da seçkin kavramı, yaratıcı tarafından özel olarak belirlendiğine, görevlendirildiğine, diğerlerinden üstün kılındığına ve kurtuluşa erdiğine inanılan kişi ya da grupları nitelemek için kullanılır. Bu düşünceye bütün eski kültürlerde ve dinlerde rastlanmaktadır. İslam tarihinin belli dönemlerinde de seçilmişlik zannına kapılan kişi veya gruplardan bahsetmek mümkündür. Bunlar, kendilerinin seçkin olduklarını ifade ederken kurtuluşun da yalnızca kendilerine tâbi olmak ve kendi çatıları altında bulunmakla gerçekleştireceğine inanmaktadırlar.

Oysa Kur'ân-ı Kerîm'de, seçilmiş olma iddiasının temelinde Ehl-i kitap tarafından dile getirildiği belirtilmekte ve onların bu tutumu şöyle eleştirilmektedir: “Yahudiler ve Hristiyanlar, ‘Biz Allah'ın oğulları ve sevgili kullarıyız’ dediler. De ki: ‘Öyleyse Allah günahlarınızdan dolayı sizi niçin cezalandırıyor?’ Doğrusu siz de O'nun yarattığı sıradan insanlarsınız...” (el-Mâide, 5/18); “... Başka insanlar değil de yalnız kendinizin Allah'ın dostları olduğunuzu iddia ediyorsanız ve şayet sözünüze sâdıksanız haydi ölümü temenni edin!...” (el-Cum'a, 62/6) Hak, adalet ve sorumluluk gibi vasıfların dinin temel umdelerini oluşturduğu İslâm'a göre bahsedilen şekliyle hiçbir kişi ve zümre için seçilmişlikten ve kurtuluştan söz etmek mümkün değildir.

Zira İslam'a göre Allah'ın (c.c.) bizzat seçerek risalet görevini verdiği peygamberler (el-En'âm, 6/124; eş-Şûrâ, 42/13) dışında hiç kimse ya da grup, özel bir seçilmişlik konumuna sahip değildir. Herkes, kul olarak eşittir ve kendi yapıp ettiklerinden sorumludur. Nitekim Hz. Peygamber (s.a.s.) sevgili kızına, “Ey Peygamber'in kızı Fatıma! Allah'ın (azabından) kendini koru! Senin için ben bir şey yapamam.” (Buhârî, Vesâyâ, 11 [2753], Tefsîr, 26 [4771]; Müslim, İmân, 89 [351]) diyerek bu gerçeğe işaret etmiştir. Mü'min için dinî konularda Kur'ân ve sünnete uymak, bunların rehberliğinde ictihad etmek ya da ictihad eden âlimlere tâbi olmak dışında bir yol yoktur.

Nitekim bir hadis-i şerifte âlimlerin bu yönü hakkında şöyle buyrulmuştur: “... Âlimler, peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler altın ve gümüşü miras bırakmazlar; sadece ilmi miras bırakırlar. O mirası alan kimse, bol nasip ve kısmet almış olur.” (Ebû Dâvûd, İlim, 1 [3641]; Tirmizî, İlim, 19 [2682]) Burada Hz. Peygamber'den (s.a.s.) sonra özel olarak herhangi bir kişi ya da gruba yer verilmemiş; aksine müminlerin, nebevî mirasa sahip çıkmaları teşvik edilmiştir. Öte yandan Hz. Peygamber (s.a.s.), kurtuluşa erenlerin kimler olacağı sorusuna “el-Cemâa” (İbn Mâce, Fiten, 17 [3992]) başka bir rivâyette de “Benim ve ashâbımın yolundan gidenler.” (Tirmizî, İman, 18 [2641]) cevabını vermiştir.

Buradan kurtuluşa eren kimselerin (fırka-i nâciye) Hz. Peygamber'in (s.a.s.) sünnetine tâbi olup ashâbının izinden giden, diğer bir deyişle İslam'ın ana yolundan ayrılmayan büyük çoğunluk olduğu anlaşılır. İslâm âlimleri, bu büyük çoğunluğu "sevâd-ı a'zam" nitelemesiyle ifade etmişlerdir. Bu niteleme, herhangi bir özel kişi ya da grubu değil İslâm'ın temel inanç esaslarına gönülden inanan bütün Müslümanları kapsamaktadır. Sonuç itibarıyla İslam dini, Hz. Peygamber'den (s.a.s.) sonra herhangi bir kimsenin veya grubun Allah (c.c.) tarafından seçildiği ve görevlendirildiği iddiasını benimsemez.

Aksine dinimiz, iyilik yolunda insanlığa önder ve örnek olmayı hak eden Müslümanları ve onların başlıca niteliklerini ortaya koymakta, bunun dışındaki her türlü dışlayıcı yaklaşımı reddetmektedir.

Kaynak: Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvaları (12. Baskı, 2025), s. 81